

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A haza reményei.

Zombor, 1896. június 3.

A millenáris ünnepségek pompás koszorújának egyik legszebb virága az ifjuság ünnepe. Az élettel s annak viszontagságaival küzdő felnőttek örömeiben elejétől fogva részt vett a lelkes ifjuság is, hazánknak reménye; a komoly emberek higgadt öröme, lelkesedése fokozódott visszhangra talált az ártatlan gyermek-szívekben. Széles e hazának minden iskolájában megünnepelte a tanuló sereg hazánk legszebb ünnepét, tomboló lelkesedéssel éltette a királyt, az édes hazát.

Az ifjuságnak legszebb és igazán örök időnkig emlékeztető millenáris ünnepélye a napokban megtartott millenáris országos tornaverseny volt.

Közel öt ezren sereglettek össze az ifjak az ország különböző középiskoláiból. Fiatal, duzzadó erővel, hamisítatlan lelkesedéssel, rajongó szeretettel az ezeréves haza iránt jöttek össze szép fővárosunkban, hogy nagyszabású versenyükkel hozzá járuljanak ahhoz a fényhez, a melyet a budapesti országos milleniumi ünnepségek árasztanak édes hazánk múltjára, jelenére és jövőjére.

A versenyen megjelent a mi jó felséges urunk is, apostoli királyunk. Gyönyörrel, nagy lelki örömmel szemlélte az ifjak lelkes csapatát; öröme telett benne, hogy duzzadó erőben együtt láthatott egy sereget, a melynek minden egyese az iskola padjaiban végez még komoly munkát, hogy majdan a hazának és trónnak egyik erős oszlopa, védbástyája legyen. Gyönyörűsége telett benne, a midőn serdülő alattvalóinak ajkairól elhangzani hallotta: „Éljen a király”. Az ötezer ifju kiáltása megrezgettette a levegőt s a szívek mélyéig hatolt; a szívből fakadó kiáltás jól esett a királynak és jól esett minden magyarnak, mert az ifjak lelkesedésében, a király iránti hűségük nyilvánításában önfaira ismert.

A fényes és kiválóan sikerült torna-ünnepély nemcsak egyik legszebb, de egyúttal egyik legemlékeztetőbb része is a milleniumi ünnepségek sorozatának.

Emlékeztető ez ünnepély édes mindnyájunkra! Büszke öröm dagasztja szívünket, ha arra gondolunk, hogy ime már a gyermekek is milyen impozáns módon ünnepelték a hazát, hogy jó királyunk nemcsak a hivatalos alkalmakkor, hanem mindig, a jelen alkalmával az ifjakkal, együtt érez, együtt ünnepel velünk. A történelem arany

betűkkel jegyzi fel ezt a napot, a melyen jó öreg királyunk az ő szíves megjelenésével mintegy arra figyelmeztette, ösztönözte kis magyar alattvalóit: haladjanak tovább is az eddigi úton; gyarapodjanak a haza iránti szeretetben s növekedjenek föl a hon boldogítására.

De legemlékeztetőbb ez ünnepély magukra az ifjakra. Soha el nem fogják felejteni, hanem igenis életüknek örökre ragyogó napja marad. Ha majdan hosszú idő múlva elaggott emberek lesznek, büszke örömmel fogják mesélni, milyen impozáns részük volt nekik a haza ezeréves múltjának megünnepelésében.

A kultuszminiszternek hervadhatlan érdeme, hogy a milleniumi országos tornaverseny eszméjét olyan impozáns módon vitte keresztül. Hervadhatlan ez az érdem azért, mivel így igen ügyesen illesztette be az országos milleniumi ünnepségek keretébe a haza reményeinek tomboló lelkesedését.

Másrésről ez a verseny nagy jelentőségű a testgyakorlat fejlesztését illetőleg. A testgyakorlat az ifjuság nevelésében igen fontos dolog; a milleniumi verseny kétségtelen és világos elismerése ennek a körülménynek s biztos zálogul szolgál arra nézve, milyen kiváló gondot kíván a kormány az ifjuság testének edzésére a jövőben is fordítani.

Az ifjusági tornaversenyen Bács megye ifjusága is nagy számban vett részt.

A zombori állami főgimnáziumból a következő ifjak rándultak fel s vettek részt a versenyben:

Kohn Ármán, Szekulits Sándor, Proll Gyula, Wagemann István, Bártol István, Horváth Béla, Türr Aladár IV. oszt. tanulók; Vidákovits János, Simonyi Károly, Albrecht Kálmán, Bratyevacska Zsivoin, Mayer Lajos, Trischler Aladár, Oltványi Adorján, Kiss Mátyás, Kádár Sándor, Theodorovits Frigyes V. oszt. tanulók; Pletikoszits Ágoston, Valient Nándor, Ábrahám Ignác VI. oszt. tanulók; Horvátovits Iván, Litvay Béla, Simits Ágoston, Petrovits Mihály, Késmárky Béla, Zsuffa Jenő, Albrecht József, Spitzer Sándor, Blumenthal Adorján, Szölő Sándor, Gombos Benő VII. oszt. tanulók; Blazsevát Antal, Czinkler Kálmán VIII. oszt. tanulók.

Ezenkívül vármegyénk többi középiskoláinak tanulmányos része, így a szabadkai, bajai és újvidéki

főgimnáziumok, a bajai tanítóképezde stb. küldöttek fel ifjakat a versenyre.

És a mi ifjaink dicsőséget hoztak vármegyénk s megyénk középiskoláira. Jó summa díjat nyertek el, a mi minden bácskainak szívét büszke örömmel tölti el.

A versenyen résztvett megyénkbeli középiskolák győztes ifjainak névsora a következő:

Verseny: függeszekedés kötélén. Ezüst érmet nyertek: Dudás Fábán újvidéki és Csepregi Károly bajai tanulók.

200 méteres futás: arany érmet nyert Pertich Kálmán szabadkai, ezüst érmet Schick Mátyás újvidéki, Hubert Arthur szabadkai, Nuber Gusztáv újvidéki és Pertich Kálmán szabadkai; bronzérmet Trischler Aladár és Petrovits Mihály zombori tanulók nyertek.

150 méteres futás: ezüst érmet nyert Piller Oszkár szabadkai és Móder Géza bajai, bronz érmet Vill Antal újvidéki, Pérics Lázár bajai, Kolonits Béla szabadkai tanulók.

Magas ugrás rúddal: arany érmet nyert Hoffmann József szabadkai, bronz érmet Zsulyevits Antal szintén szabadkai tanuló.

Magas ugrás: ezüst érmet nyert Holz József szabadkai tanuló.

Súlydobás: arany érmet Makk Géza bajai, ezüst érmet pedig Haidecker Béla és Malagurszky Fábán szabadkai tanulók nyertek.

Távugrás: ezüst érmet nyertek: Gruber Gyula és Fischer Béla szabadkai tanulók.

A millenáris törvény. A hivatalos lap folyó hó 2-án megjelent száma közli a honalapítás ezredéves emlékének törvénybe iktatásáról szóló 1896. VII. törvényeket a szentesítési záradékkal. A törvény, melyhez a szentesítést a király május 14-én adta meg, május 31-én hirdettetett ki az Országos Törvénytarban s június 8-án, mint Ferenc József öfelsége megkoronázásának évforduló napján lép életbe.

Külföldön született magyar állampolgár anyakönyvezése. Egy Amerikában született, de ott nem anyakönyvezett gyermeknek a marcalói születési anyakönyvbe leendő bejegyzése iránti anyakönyvi feltételi előterjesztésre a bel- és igazságügyminiszterek kijelentették, hogy az, miként az Amerikában nem anyakönyvezett s anyjával együtt Magyarországon tartózkodó gyermek most utólagosan Amerikában anyakönyveztesse s aztán nyerjen alkalmazást a magyar anyakönyvi törvény által előírt eljárás, kivétel nélkül. Nem forog azonban fenn észrevétel az ellen, hogy a magyar állampolgárnak Amerikában született, de ott nem anyakönyvezett, Marcalton azonban 1895. október

A „BÁCSKA” tárcája.

ÖRÖK BARÁTSÁG, ÖRÖK SZERELEM.

— Sigurd —

Stark Kalle nagyon, de nagyon gazdag volt.

Noha a ládáját nem nyomták nála egymásra rakott aranyrudak és a kabátja mellő zsebében sem simultak egymáshoz száz és ezres bankótok. Hanem a kabátja ujjai az jobban csillogott, mint a csillogó gyémánt, úgy ki volt fényesedve. A mosónő és varrónő számlája pedig együttesen sohase tett ki többet 2 K. 25 fillérnél.

És Stark Kalle mégis olyan igen nagyon gazdag: van egy igaz, őszinte barátja, a ki soha el nem árulná, aki kész érte rohanni egyenesen — ha a halálba nem is (mi haszna ebből Stark uramnak?), de télikabátjával a sarki zálogházba.

S ő gazdag, mérhetlen gazdag: menyasszonya van, a ki nem olyan hétköznapi fajta, mint a többi, a kiket egy-kettőre összehasonlítanak, s akik már másnap szomorúan állnak a „férjúrám” elébe:

— Kedvesem, mi mégis csak nem illünk egymáshoz; nem egymáshoz vagyunk teremtve.

Nem! az ő menyasszonya, oh, annak piciny lábcsakája, még holta után is járná a polkát, ha Kalle véletlenül a közelebe kerekednék.

Hát nem gazdag az az ember, akinek ily jó barátja s ilyen áldott menyasszonya van, ha a nadrágja zsebében pihenő erszény aranycsikót nem is látott még?

Hanem azért voltak pillanatok, amidőn Kalle bizony szomorúan tapasztalta a modern csereeszköz biját. A hű barát meg szintén olyan szerencsétlen flótás volt, folyton pénzzavarban küzdött; a menyasszonyt zálogba tenni . . . no, ez ellen Stark uramnak is felázadtak etnikai elvei.

Ej, hogy elfeledtem bemutatni embereimet: a jó barát Blom János névre hallgat s irnok; a ritka ked-

ves menyasszony Ekegren Ida k. a. saját lakással bír, egy kis szoba, hol okiratok lemásolásával foglalkozik; Stark Kalle, a könyvvitel szaktudós tanítója; holmi fiatal kereskedők juttatják neki a mindennapi kenyereket.

S jövőnek egyszer rossz, nehéz napok. A leendő kereskedők fölősegesnek vélték a könyvvezetést. Ha jól megy az üzlet — így okoskodtak — kinek mi köze a könyvvezetéshez? elég, ha pénztárkönyvet vezetnek. Ha pedig mákszemnyi szerencsém sincs, már-már a tönk szélén állok s hanyag könyvelésemért könnyen kérdőre vonhatnak, akkor, nos akkor egyszerűen előhívom Peterssohn Gyulát, ő majd összerója az utolsó évek hiányzó könyveit.

Ez a gondolat praktikusnak elég praktikus volt, hanem szegény Stallenek elvette a kenyerét.

Egy tavaszi estén Ida lakásán pünesot ivogatott a hű társaság, a midőn Kalle váratlan, hirtelen ráncba buzta magas homlokát, két szeméből mogyoró nagysága könnyeket hullatott s siri hangon szólt:

— Drága leánykám, kedves testvér, el kell válnunk egymástól.

— Mi . . . it? öngyilkos lesz? Akkor mi is. Együtt ugrunk le a Katalin toronyról, vagy jobbnak véled a strichnint? . . .

— Nem, kedveseim, Amerikába vitorlázom. Ott akarok túrni, küzdeni, szeretett Idámnak nyugodalmat otthont szerezni.

A hátralevő 8 napon pedig egyebet se tettek, mint esküdöztek.

A törvényszéknél nem esküdtek össze annyit, mint ezek egy hét lefolyása alatt. Örök hűséget, örök barátságot és örök szerelmet esküdtek egymásnak. Blom külön még arra is megekküdt, hogy Ida gondozója, őre, atyja lesz; védeni, ápolni fogja fiatal szívének hűségét, ártatlan életének őrzője akar lenni, sűrűn látogatandja meg, hogy vigasztaló szóval csillapítsa fájdalmát; beszélni fog vele Kalleról, a ki ott tünne küzd érte a nagy világban, szerencsét keresve.

Ida ablakában Azília virított. A mint tudni méltóztatik, ez a virág sok vizet szomjazik; de biz ezen a héten még az öntöző színt se látta. Ida szeméi bő-

ven szolgáltatták a szükséges nedvességet. A mint egyszer oda tévedt tekintete a virágcserepre, hát sőt látott virágozni, olyan keserves könnyeket tudott sirni!

Mikor Kalle szerencsésen benn volt a kupében s már a másodikat is elcsengették, felkapaszkodott a kupé ablakára s oda zokogta:

— Maradj hű hozzám Kalle — különben meghalok.

Mire ez visszasírt.

— Értjen engem az ég átka, ha egy percre is elmosódnék képed lelkemben. De ha te megcsálnál, ha szived elfordul tőlem . . . a bánat sirba döntene engemet, Idus.

És Blom újra esküdözött, hogy vigyáz Idára, vigasztalja majd és csak Kalleról beszél majd véle.

Mikor aztán a „mehet!” elhangzott, olyan formát érzett a két szerelmes, mint a számi irkek, mikor az egyik a „Három csillag”-ba akart menni reggelizni, a másik pedig sietni akart a posta felé express levéllel; olyan nagyon fájdalmas volt a szerelmes pár ketté szakadása az elválás szent órájában.

A két visszamaradt hazatámolygott; a fájdalom elbódította őket. Midőn a szegény Ida kicsiny szobájába léptek, a lány a pamlagra vetette magát s nyöszörgőve sóhajtott:

— Jaj! jaj Blom ur, én meghalok, meg . . . ha . . . lok . . .

Szóltis ezentul csak Janinak, kéré Blom Idát. És azóta minden este megjelent nála résztvevő, testvéri hű szívvel és két vérpisó narancscsal kezében, leült a kályha melletti székre s a kedves barától olyan bensőséggel, elismeréssel szólt, hogy a leány végre oda lépett hozzá, megragadta kezét s így szólt:

— Oh Jani, ilj inkább ide mellém a pamlagra, akkor azt hiszem, hogy az én feledetlen Kallém van mellettem.

Ida nagyon csinos leány volt. Nem is csoda hát, ha a fiatal irodagyakornokok, kik az okmányokat hozták ide másolás végett, szívesen huzogatták ittlétket s a másoló kisasszonyhoz néhány szellemes megjegyzést tettek az időjárásról, sőt némelyik azt a megjegyzést

elseje után megkeresztelt gyermeke a marcalói állami anyakönyvbe bejegyeztessék.

A pénzügyi fogalmazó-gyakornokok ki-nevezése körüli eljárást a pénzügyminiszter legközelebb eként szabályozta: A pénzügyi fogalmazó-gyakornok ideiglenes minőségben nevezetik ki, a fizetés természetével bíró ötszáz forint évi segélydíjban részesül a gyakorlati minőségében csak attól a naptól kezdve véglegesíthető, amely napon a pénzügyi fogalmazói szakvizsgát jó sikerrel leteszi. Alkalmaztatásának első hat havában a szakvizsgára nem bocsátható, ideiglenes ki-nevezésétől számított két év alatt azonban köteles a vizsgát letenni. Aki az államtudományi államvizsga letételének feltétele alatt nevezetett ki, a fogalmazói szakvizsgára csak akkor bocsátható, ha kimutatta, hogy az államtudományi államvizsgát jó sikerrel letette. Aki két év alatt a szakvizsgát le nem teszi és erre időha-ladékat nem nyert, vagy a próbaszolgálatra képző ideig- lenes alkalmaztatása alatt képesség vagy magaviselet tekintetében a várakozásnak meg nem felelt, állásától fegyelmi eljárás nélkül fölmenthető. Az, hogy a fogal- mazó-gyakornok csak ideiglenes minőségű, nem gátolja, hogy a szakvizsga letétele előtt is pénzügyi fogalma- zóvá vagy miniszteri fogalmazóvá ideiglenes minőségben ki legyen nevezhető, ha erre alkalmas és érdemes. A már alkalmazásban levő fogalmazó-gyakornok véglege- sen kinevezetteknek tekintendők, azoknak kivételével, kik az államtudományi államvizsga letelésének feltétele alatt nevezettek ki s a vizsgát még nem tették le.

Megnyitó beszéd,

melyet az 1896. május 28-án Zomborban, a város háza dísztermében a zombor-vidéki tanító-egylet díszgyűlésén tartott főt. Lajthay János érseki iskolafelügyelő, mint az egylet elnöke.

Mélyen tisztelt közgyűlés!
Igen tisztelt uraim!

Ha mindenkor benső örümtől dobogott fel keblem, valahányszor önök díszes körében az elnöki tisztet teljesítém: ugy kétszeres öröm rezeg át lelkemen a jelen alkalommal, amidőn én oly évben vagyok szerencsés önököt üdvözölhetni, amely év nemzetünk életében kor- szakot alkotó, amely év a történelem lapjain arany betűkkel leendő megörökítve; amely évben felmagasztos- suló lelkesedéssel zengjük a költővel:

„Ezer esztendeje annak,
Hogy a magyarok itt laknak.“

Igen, m. tisztelt uraim, ép ezredik évfordulóját érte meg nemzetünk annak, hogy itt Európa kellő köze- pében, a Duna és Tisza partjai körül letelepedett, s ezt a gyönyörű országot, ezt az erdővel és bércekkel borí- tott dűlőbős rónaságot vére árán sajátjává tevő.

Azóta egy ezred év fájdalmai, egy ezred év küzdelmei viharzottak el fölöttünk, millió és millió ellenséggel vívánk sokszor a kétségbeesésig nehéz csatákat; szá- mtalanszor nehezült reánk a sors vaskeze úgy, hogy már- már megörnyedénk... és még sem veszítettük el; mert, miként az ihlettelkü költő oly szépen mondja:

„Élt a magyarok Istene s hazánkat
Átölelve tartá atyai keze.
Mídon annyi ellensége század
Ostromolt vad dühvel: Ő védelmezte.“

Minden nemzet talált hazáján kívül rokonépet, mely őt megérté, örömeiben, fájdalmaiban osztakozott, babaiban, szűkségeiben erkölcsileg és anyagilag támo- gatta; egyedül mi magyarok valánk árva, elhagyatva mindenkitől, körül özőnölve minden oldalról ármany- nyal, körül özőnölve ellenséges indulattal elannyira, hogy menthetlenül veszünk kellett volna, s ma már legfeljebb a történelem lapjain élne nevünk, ha fölöttünk a legnagyobb árva fölött, a legnagyobb árva-atyja, a mindenható Isten nem tartotta volna kezében az ör- ködést és gondviselést.

És ez, tisztelt uraim, nem tires frázis, hanem tiszta valóság.

Mert bármennyire iparkodjanak is korunk szaba- don gondolkodni tagadni, kétségbe vonbatlan igazság az: hogy az égben van az a mindenható kéz, mely a nemzetek sorsát intézi, felemelvén az egyiket, lealázzván a másikat, a mint a megfoghatatlan ugyan, de örök igazságu isteni végzések kívánják.

„A történelemben, — így szól a nagytudomány

Lonovics, — csak a rideg tény az embereké, de annak az emberiség javára szolgáló jó eredménye már az isteni Gondviselés szent műve.

Igen csatlakoznánk, ha azt hinnők, hogy a tör- ténelmel az emberek csinálják. Ők ennél csak napszá- mosok; ott ülnek ugyan a szövetségknél, de amint uj- jáik között a fonalszálak kelmévé alakulnak, abba egy láthatatlan kéz illeszti bé azon képeket, melyek a szö- vet formáját, becstét és értékét teszik.“

E láthatatlan isteni kéz intett a magyarnak is, és a magyar odahagyva napkeleten ősi tűzhelyét, jött visszatartoztatlanul léptekkel Pannónia felé, miként egykoron Izrael Kánaán felé, s áttörve minden, utjában álló akadályon, győzedelmes fegyverével magáévá tevő e szép, e gazdag, e áldott országot, melyet ma édes magyar hazánknak oly büszkén nevezünk.

Csak hogy az új hazát karddal lehetett elfoglalni, de fenntartani a pogány magyarnak, Európa keresztény műveltségű népei közé ékelten, teljes lehetetlen vala. Jól tudja ezt a felettünk örökös isteni Gondviselés, s ép azért adá nemzetünknek azt a bölcs vezért, ki ké- sőbb első koronás királyunk lón, ki anélkül, hogy a magyar nemzet sajátosságait levadosta volna, a kereszt- tény civilizációt tilteté át nemzetébe, meghonosítá a katolikus egyház örök igaz elveit, nagyszerű alkotásait, s ezzel leraká ama biztos alapokat, melyeken nemzeti kultúránk, s ebből kifolyólag nemzeti nagyságunk és dicsőségünk mai ezredéves épülete emelkedett.

A megtelepedett magyar-nemzetet a kereszténység melege olvasztá be az európai társadalomba, a kereszt- tényiség fejétől nyert királyi megszentelt korona, s az azzal koronázott első magyar király tette országgá, szilárdította tekintélyes európai államát Magyarországot.

Azóta történelmünk legszebb mozzanataiból a ke- reszténység eszméjének diadala sugárzik ki; történelmünk legnagyobb alakjait az Istenbe vetett szilárd hit, s az ebből kifolyó vallásos érzület nimbusza fonja körül; Szent István, Szent László, Nagy Lajos, a Hunyadiak, Zrínyiek, Szondy, a rodostói Rákóczy, Széchenyi és annyi más nagy magyar, kik a magyar nemzetet nagygyá tevők, és dicsővé a magyar nevet, vallásos érzületükben is nagyok voltak; ez hevitette, ez lelkesi- tette, ez vezérelte őket alkotásaikban, tetteikben és a nemzeti szent ügyért való önzetlen küzdelmükben.

A magyar nemzeti erkölcsnek kiemelkedő vonása mindenkor a vallásosság volt, a magyar az ő Istenét soha meg nem tagadta, oltárt meg nem csufolta soha, a vallásos frívólak ezredéves történelmünkben nyoma nincs. Az Isten eszméje a maga tisztaságában és való- ságában hatotta át e nemzet erkölcsét s ezen, a vallás által megtisztult erkölcs, mely minden ország támasza, talpköve, edzette meg a magyar életéjét arra, hogy ezer év viszontagságai, ezer év küzdelmei között magát fentartathassa; nemcsak fentartathatta, hanem egy ezredév után is büszkén énekelheti a koszosur költővel, hogy:

„Annyi balszerencse közt!
S oly sok vizsaly után:
Mégfogya bár, de törve nem,
Él nemzet e Hazán.“

A szellemi gőg, — jól tudom én — az illetén meggyőződést kicsinyöl, hogy ne mondjam, szánakozó mosolylyal utasítja vissza. Amde ez legkevésbé zavar- hat bennünket. E kicsinyölő mosolylyal szemben ugyanis a nemzetek részrehajlatlanul irt és elfogulatlanul tanul- mányozott történelme napnál világosabban igazolja, hogy erkölcsi erő nélkül, melyet pedig egyedül az Istenben való hit szerez meg, s visszatartatlanul hanyatlásnak indul a nép, s hogy az Istentől elfordult, az ő hatalmát elismerni nem akaró nemzet végzetészerűleg önmagát sújtó ostromra válik a megtagadott Isten kezében.

Nyitva áll előttünk a világtörténelem nagy sir- boltja, ott nyomról-nyomra, századról-századra találha- tunk siremlékeket, melyek felirataiból biztosan tájékoz- hatjuk magunkat. Vajha édes hazánk történetében is ne akadnánk egy gyászos emlékkőre, melynek láttára még mai nap is sajtó fájdalom nyilamlík át lelkünkön, valahányszor annak homlokzatán e vérről írott szavakat olvassuk:

„Nemzeti nagy létünk
Nagy temetője Mohács.“

Annyi bizonyos, míg valamely nemzet erkölcsi alapokon balad, virágozott, amint ez alapokat lábál alul ellöke, hanyatlásnak indult s az életét felemészto ráz-

kódítások oly egymástánjába keveredett, melynek végső láncszeme a nemzeteket elnyelő Lethe sötét hul- lámaiban veszett el. Ez így volt s így leendő, míg a földhátan nemzet él. A morál éltető eleme, lelke a nemzeteknek, melynek nincs egyéb választása, mint vele együtt fenmaradni, vagy nélküle feloszolni. Tör- vényen alapszik a társadalom, már pedig a törvény a morálban, a morál a religióban bírja talpkövet. Ez oly igazság, melyet minden kor bölcsői elismertek, melyet évezredek tapasztalás s az összes törvényszerzők tekin- télye szentesít, de amely a folytonos ismétlés által ma már ugynevezett „locus communissá“ vált. S ép azért m. tisztelt uraim, amidőn mi, kik ezredéves multunkra ily magasabb szempontokból tekintünk — ezredéves nemzeti ünneptünk alkalmával hálátelt szívvel borulunk le a fölöttünk örökös Isten végtelen Fölsége előtt és hálaimat rebegünk szavak nélkül, mert „lelkeseletünk, hálánk, reményeségünk egy szent részbe olvad, mely eltölti egész valónkat s csordultig felt szivünk bejárja ajkainkat“: ugyanakkor kell, hogy ünneplés és szent fogadást tegyünk, miszerint a reánk bízott ifjúság vallás- erkölcsös nevelése által teljes erővel, teljes odaadással fogjuk szilárdítani azon alapokat, melyeken ezredéves nemzeti életünk épülete oly biztosan nyugszik.

„Romlott szív és romlott elme:
Kit hazája hív szerelme
Szép tettekre nem hevít.“

Igy szól a koszosur költő. Amde kérdem, hol van szebb, hol van nemesebb tett, mint nemzetünk s szerett hazánk nagyságának és dicsőségének emelésére dolgozni, tehát teljes erővel támogatni azon alapokat, melyek nél- küli nemzeti nagyság és dicsőség nem képzelhető... az erkölcsi alapokat?!

Nagy és szent kötelesség!... Teljesítsük tehát azt a magunk hatáskörében. Legyenek iskolánk apóldái és tenyészházai a vallás-erkölcsösségnek, mert tantorítatlan meggyőződés, hogy csakis a vallás erkölcsi nevelés képes a társadalomnak azon alapokat biztosítani, melyek fönnállásának létfeltételét képezik, s melyek nélkül a társadalmi életfejlődés nem egyéb, tárgy nélküli phan- tonná.

De legyenek apóldái és tenyészházai a hazasze- retetnek és nemzeti szellemnek is. Az iskola nemzeti szelleme s a tanító hazafias lelkülete a keresztény ne- velésnek oly kelleke s tulajdonsága, mely töle el nem választható.

Minden nemzetnek meg van a maga sajátos karaktere, melyet nem annyira vérmérséklete, avagy nyelve, mint inkább a százados szokások, főleg pedig a közös történelem, az egygyűvé tartozás e nagy prag- matikuma alkottak és tartanak fenn; — így szól hazánk egyik lángelkű főpásztora... Meg van a magyar nem- zetnek is e sajátos karaktere, s bár lehetnek és van- nak e hazában faji sajátosságokra s nyelvükre nézve különböző népek, de nemzet csak egy lehet, s ez... a magyar. Ép ez okból elengedhetlenül szükséges, hogy minden tanító minden ízében magyar legyen s minden iskola megfelelő magyar szellemben neveljen, s áruló lenne az, ki e szent cél ellen cselekednék, melyért küz- denie, önzetlen lélekkel, osztatlan szívvel munkálkodik a legszentebb kötelessége. Lobogjon magasan önök szívében a hazaszeretet lángja; ez érzelmből merítés- nek erőt és kitartást nagy munkájukban; ez érzelem hevítse lelkeiket még akkor is, ha elismerés és jákáró méltánylás helyett kicsinylés és feledtetés jutna osztály- részüktől. De teljes erővel iparkodjanak lángra gyújtani a hazaszeretet szent tűzét a gondjaira bízott gyerme- kek szívében is. Tanítsák meg őket szeretni a hazát, azt a szent földet, melyet apáink vértök árán szereztek nekünk, melyet verejtékükkel öntöztek, munkájukkal megtermékenyítettek, hol ők éltek és meghaltak, mely- nek porában az ő poraik nyugosznak, melynek minden egyes hantja az ő dicsőségüket beszéli. Tanítsák meg őket lángolóan szeretni a hazát, azt a drága földet, melyen bölcsönk ringott, hol az első csókot nyomá apáink ajkainkra, hol anyánk először mosolygott reánk s ölelt anyai szívére. Tanítsák meg őket szeretni a ha- zát, azt a szent földet, hol együtt örültünk, együtt si- runk testvéreinkkel, a mi jó magyar véreinkkel, az a drága földet, melynek minden porseméjéhez egy ezred év emléke van fűzve, melyen kívül a nagy világon nin- csen számunkra hely, s hol áldjon vagy verjen sors keze, élünk és halunk kell. Isten, ... király, ...

közepette mind frissebb, erőteljesebb, egészségesebb színt kaptak arcaik.

Csendben, békeességben éltek egymással, mint két testvérhez illik — eltekintve attól, hogy az első évben szép kis fut hozott a golya ajándékba, megint egy év mulva pedig egy kis leánykát.

És a fűcskát a forrón szeretett, megsiratott jó barát után, Kallennak hívták.

Egy szép napon, ép mikor Blom János a kere- veten hevert jó kedvében, Kalle toppant be házába, újján ragyogó gyűrűk, mellényén vastag óralánc ékes- kedik.

— Szerelmes szent Isten! sikoltott fel meglepe- tésében Blom, s göresösen kapaszkodott a mellette álló szék támlájába.

Kalle megakartá ölelni, de Blom ordított, mint egy örlött.

Kalle meg sárgább lett a sárga viasznál, zavarba jött. A szomszéd szobából fűcska futott be anyja erdő- jén lovagolva.

— Meghazasodtál, kezdé végre Kalle?

— Igen... nem... igen... azaz...

Ida a mellékszobából felismerte a kedves hangot. Felszakította az ajtót, berohant s Blommal együtt térdre borult előtte:

— Átkozzál meg! öl meg bennünket. Jaj! jaj!

Kalle tenyerébe temette arcát; hatalmas testét borzongás járta át s észrevétlenül kiosont a szobából. A megbánás kínjaitól gyötörve ugrottak fel eme- zek s siettek Kalle után, hogy az égre! üngylikos ne legyen! Egész jövőendő életük csupa önbánás lesz, csak mondjon le erről a sötét szándékáról.

Kalle nem kérte sokáig magát. Levette kezét arcáról s szólt:

— Ne féljetek, csak a szállodába akartam menni a feleségem után!...

Szöllősi Jenő.

is kockára tette, hogy nem lehet valami mulatságos foglalkozás ily mandzsúr szobában egymagában élni s csak a tollal mulatni.

Hanem tovább sohse vihették a diskurzust, mert oly biztosan, mint az imádság után az „Amen“ zörge- tett be nyomban Blom barátunk s kérdé vajjon kapott-e ma volégenyétől levelet? miközben a vendégre olyan tekintetű vetett, hogy az menten a kilincs után ta- pogatott.

Ida pedig ekképen irt Kallénak:

— Ugy vágyódom már utánad; majd meghalok a vágyakozásban; éjjel, nappal, álomban és ébren csak te rád gondolok. Oh Kalle, édes, ird hát, te is oly forrón és tiszta szívvel szeretsz, miként én? ha nem... ugy jobb szeretnék már is a föld alatt lenni...

Kalle meg így irt vala:

— Drága napfényem, életem világa! Szívem min- den lüktetése a tied; lelkemnek nincs más gondolata, mint te, és újra csak te. Légy hű hozzám drága üdvöm, ha te elhagynál, a világ legboldogtalanabb embere vol- nek, akkor megörlünk, fájdalomban meghalunk.

Blom barátunk meg így irt volt:

— Kedves testvér, jó barátom! Lelkiismeretesen őrzöm legdrágább kincsedet; szegény ugy búsul, bán- kódik utánad! Hogy sápad, soványkodik az utánad való vágyakozásban. Te szerencsés, boldog ember, ily odaadó, igaz szerelmmel még senkit sem szerettek a földön.

Végre Ida annyira kétségbe volt esve, hogy egy napon kisírt szemekkel, belevágta a fejét a pamlag karjába, hogy csak úgy roppant. — Rosszul teljesite- nem baráti kötelességem — gondolá magában Blom — ha nem övöm meg a megörléstől. Melléje tilt. Mikor a beletti fejét a pamlag karjába, hát a helyett valahogy Blom mellényébe vágta azt, a mi Idát csodamód meg- nyugtatta.

De a könnyek tovább is végig perogtek csinos kis arcán. Mikor Blom látta azt, részvevő szíve nagyon megindult — nem gondolt arra mit szól majd hozzá Kalle barátja s a remegő leány ajkára 2-3 csókot

csókolt, olyan baráti csókot, minek láttára az angyalok is felholtra nevetnek magukat.

— De Kalle szerelmére kérek, Ida, ne légy min- dig olyan szomorú, a sok bánat csak megkínöz... — Készönöm Jani, köszönöm! Testvéri csókod egészen megnyugtatót, nos jó, Kalle nevében élek, re- mélek! Fájdalmas mosoly vonult végig bubánatos arcán, miközben piciny kezével végig simogatta Blom hegyes szakállát...

Elmult egy hónap, kettő, három... Blom na- ponta többször is felkereste; ha Kalleről beszéltek, Ida mindig a hű barát vállára tette egyik kezét, akkor nyugodt volt.

Egy ízben három hét is elmult egymás után, anél- kül, hogy Kalle életjelet adott volna magáról.

Ida éjjel-nappal sirt. Magához vette Kalle fény- képét; oly forró csókokat csókolt reá, hogy piciny ajka feldagadt s vazelinnel kellett bekenni.

— Jaj! jaj! elhagyott hitlenül, elfeledett, meg- csalt! nyoszörgött keservesen, midőn Blom belépett.

Blom persze pártfogásába vette barátját s jól megleckézeltte Idát, hogy ilyesmit még csak fel is mer tenni Kalleről. Hanem ő... ő... azt hiszi — hogy... Kalle... Kalle... tán — meghalt.

E sejtelen megerősödött egy hét mulva, a mikor még mindig nem jött volt levél Kallétól.

Ekkor Blom fekete ruhát öltött magára. Idához ment s megmondá, hogy ezentul is ugy akar vigyázni s ép ugy hive marad elhunyt barátja menyasszonyának — mint volt annak életében; mindig együtt fogják si- nyelvek meg ne szőlják őket, tán jobb volna, ha meg- esküdnének? azért tovább is gondos testvére marad...

Ida odaborult keblére és zokogó sírásba tört ki. Nem bánom, Jani, házassodjunk össze, esküdjünk meg. De ne feledd, hogy csak testvéri szerelmet adha- tok neked, hogy csak testvéri jogokra tarthatsz számot. Köztünk a feledhetlenség képe lebeg...

Megvolt a menyegző. Végtelen fájdalommal telí vágyakozásban a boldogult Kalle után éltek napjaikat s mégis csodálatos hatása a természetnek, a búbanat

Pályázati hirdetmény.

Vilova községében lemondás folytán megüresedett évi 260 frt készpénz és felszereléssel javadalmazott rendőrvetetői állásra pályázat hirdetettik. Felhívtnak ezen állást elnyerni óhajtok, hogy a szabályrendelet értelmében felszerelt kérvényüket **folyo évi június hó 15-ig** bezárólag alulírott eljárásnál nyújtsák be. Vilován, 1896. évi május hó 27-én.

Knezevich József, **Bozika Szvetisláv.**
h. jegyző. 2-2 h. bíró.

Ajánlati verseny hirdetmény.

Alulírott, mint a vb. Krenauer E. (Emil) csődtömeg-gondnoka ezennel közbirre teszem, hogy a csődtömeghez tartozó Uj-Verbászban levő és a csődpótleltár 1-2. tétélei alatt foglalt 1 hat löerejű locomobill és cséplőgép, a melyek 2200 frtra becsültettek; a csődpótleltár 3. tétel-szám alatt felvett egy nyolc löerejű cséplőgép, mely 1000 frtra becsültett, a csődpótleltár 4. és 5. tétel-szám alatt felvett egy hat löerejű locomobill és egy négy löerejű cséplőgép, melyek 700 frtra becsültettek, a csődpótleltár 6. és 7. tétel-szám alatt felvett egy négy löerejű locomobill és egy négy löerejű cséplőgép, melyek 1400 frtra becsültettek, a csődpótleltár 8. és 9. tétel alatt felvett egy hat löerejű locomobill és egy hat löerejű cséplőgép, melyek 1500 frtra becsültettek, a csődpótleltár 10. tétel alatt felvett egy nyolc löerejű cséplőgép, amely 700 frtra becsültett, a csődpótleltár 11-22. és 78. tétel alatt felvett összesen 61 drb kukoricamorzsoló, amelyek 990 frtra becsültettek, a csődpótleltár 23-29. tétel alatt felvett 18 drb szecskavágógép, amelyek 310 frtra becsültettek, a csődpótleltár 36. tétel alatt felvett gépjavitó esztergapad, mely 700 frtra van becsülve és végül a csődpótleltár 30-35. és 37-77. tétel alatt felvett különféle gazdasági gépek, gépalkatrészek és gazdasági eszközök, amelyek 415 frt 24 krra becsültettek, nyilvános ajánlati verseny útján eladatnak. — Ajánlat tehető a fent elősorolt összes gépekre, gépalkatrészekre és gazdasági eszközökre egészben, avagy a megjelölt egyes csoportokra külön-külön; a venni szándékozónak szabadságukban áll csak egy vagy több csoportra külön-külön is ajánlatot benyújtani.

1. Az ajánlatok beadási határideje **1896. június hó 22-ik napjának délutáni 5 órája**, amely határnapig tartozik ajánlattevő ajánlatát vagy alulírott tömeggondnoknál Kulán, vagy Györgyovánszky György csődválasztmányi elnökénél Zomborban beadni.

2. Az ajánlatok, melyekben az ajánlattevő kijelenti tartozik, hogy az ajánlati verseny feltételeit ismeri és magát azoknak aláveti zárt, borítékban teendő és azokhoz a megvenni szándékolt ingók becsárának 10%-ka készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban bánatpénzképen melléklendő.

3. A csődválasztmány fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok el vagy el nem fogadása felett szabadon határozhasson.

4. Az ajánlatok 1896. évi június 23-án déli 12 órakor lesznek Györgyovánszky György zombori ügyvéd csődválasztmányi elnök ur lakásán felbontva és ugyanott lesz nyomban a választmány határozata meghirdetve.

5. A csődválasztmány az ajánlati verseny alá bocsátott ingóknak sem mennyisége, sem minősége tekintetében szavatosságot nem vállal.

6. Vevő tartozik a vételért a választmány határozatának közlésétől számítandó 8 nap alatt alulírott tömeggondnok kezéhez lefizetni, további 8 nap alatt a megvett ingókat elszállítani és tartozik egyuttal a III. fokú jogügyleti illetéket a vétel napján bélyegben leróni.

7. Ha a vevő a fenti feltételek bármelyikének eleget nem tesz, bánatpénze elvesz és az ingók az ő veszélyére és költségére újabb ajánlati verseny útján fognak eladatni.

8. Elkészenen vagy nem kellőleg felszerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek és utóajánlatok nem fogadtatnak el.

9. A leltár a tömeggondnoknál, az áruaktár pedig Uj-Verbászban a tömeggondnoknál leendő előleges jelentkezés után, bármikor megtekinthető.

Kelt Kulán, 1896. június hó 1-én.

Dr. Récefi Ede,
kulai ügyvéd, tömeggondnok.

HIRDETMEY.

Szent-Tamás közege képviselőtestületi határozat folytán artézi-kutak óhajt létesíttetni, miért is mielőbb a munkálatot vállalkozónak kiadná, több ajánlatot kíván beszerezni.

Felkéretnek ennél fogva az artézi kutak létesítésére szakképzett vállalkozók, hogy részletes tervezeiteket és ajánlataikat ezen község jegyzői hivatalánál lehetőleg mielőbb adják be.

Kelt Bács-Szt-Tamáson, 1896. évi május hó 28-án.

Ivanits Izidor,
közs. jegyző.

2-2

2184. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Bezdán községében újonnan rendszeresített II-od orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom az ezen 400 frt évi fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi június hó 10-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezettek figyelembe nem veszem.

Zombor, 1896. évi május hó 18-án.

Vujevich,
szolgabíró.

3-3

1479. sz. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Keresztúr községben megüresedett egy gyalogrendőri állásra pályázat hirdetettik.

Ezen állással havonként utólagos részletekben fizetendő 300 frt évi fizetés van egybekapcsolva, melyből a megválasztandó rendőr az előirt egyenruházattal önmagát tartozik ellátni.

Pályázni szándékozók felhívtnak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **folyo évi június hó 15-ig** ezen eljárásához nyújtsák be.

Bács-Keresztúron, 1896. évi május hó 26-án.

2-2

Az előjáróság.

5306. sz.
tkvi 1896.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közbirre teszi, hogy Schnur Fülöp végrehajtónak Vlaskalits Jeco végrehajtást szenvedő elleni 700 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Ó Szivacon fekvő, az ó szivaci 145. számú tjkvben foglalt Vlaskalits Jeco nevében álló A. I. 135. hr. 95. ö. i. sz. ház és 442 ö. beltelekre 400 frt, egy a 847 hrsz. 333 ö. pötkertre 119 frtban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi július hó 29-ik napján délelőtti 10 órakor Ó Szivac községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsozogatni.

Kelt Zomborban, 1896. évi május hó 7-én.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bíró.

Hirdetés.

Orvosi gyakorlatomat ezentul városunkban folytatom. Lakom a nagy szerb templom mögött levő képezde-utcában, a Pataj-féle házban. Az ugyanott levő gyógyfürdőben orvosi rendeletre egyszerű és vegyi anyagokkal készített hideg és melegfürdők, zuhanynyal vagy szakszerű gyurással (massage) kaphatók.

Otthon vagyok délelőtt 7-től 9-ig és délután 2-től 3-ig.

Kabos Márton orvostudor.

Külön szak: nők és gyermekek betegségei.

4-3

1959. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kula községében leköszönés folytán megüresült községi rendőrvetetői állásra, melylyel utólagos havi részletekben felveendő 370 frt évi készpénz fizetés van egybekötve, ezennel pályázat hirdetettik.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyo évi június hó 20-ig** alulírott eljárásához beadják; a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az előirt egyenruházatot a rendőr sajátjából tartozik beszerezni. A felszerelést a község adja.

Kelt Bács-Kulán, 1896. évi május hó 31-én.

Dosztig József, **Urnauer Lőrinc,**
jegyző. 3-1 h. bíró.

618. sz. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Déronya községben üresedésbe jött 2 lovasrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állás egyikét elnyerni óhajtnak, hogy kérvényeiket keresztlevelel, magyar honosságuk és erkölcsi viseletüket igazoló hatósági, ügytesti épségükről szóló orvosi és eddigi alkalmaztatásukat előtűntető egyéb bizonyítványokkal felszerelten Déronya község előjáróságához **folyo évi június hó 8-ig** nyújtsák be. A később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Kiszolgált altisztek előnyben részesülnek. A rendőrök ruházatait (kivéve a felszereléseket, melyeket a község szerzi be) és lovait a sajátjukból kötelesek beszerezni.

A fizetés a következő: évi 360 frt, lótarás 100 frt, havi utólagos részletekben.

Déronya, 1896. május hó 26-án.

Koch János, **Baits Tima,**
s. jegyző. 2-2 bíró.

4955. szám.

kig.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b.-kulai járásába kebeleztet Uj-Verbász községében a községi szűlésznői állásra ezennel újból pályázatot hirdetek. Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy kérvényeiket az 1876. évi XIV. t. c. 51 §-a értelmében szabályszerűen felszerelve **folyo évi június hó 30-ik napjáig** annál is inkább nyújtsák be hozzám, mert az azontul érkezettek figyelembe nem fogom venni.

Ezen állással évi 30 frt fizetés, minden szűlési eset után 8 napon át naponta kétszeri látogatással 3 frt, egyszeri segédkezésért éjjel 1 frt, minden külön nappali látogatás után 20 kr javadalmazással van egybekötve.

B.-Kulán, 1896. évi május hó 15-én.

Müller,
szolgabíró.

3-3

FELTŰNÉST

kelt, amit a **Mogán Henrik cég uri-, női- és gyermekruha divatarukban** felmutatni képes. Ezennel van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt **Zomborban**, ezen **Zomborban még ily dús választékban nem látott ÁRU-RAKTÁR** szives megtekintésére meghívni, mert saját érdekében van minden vevőnek egy próba vásárlás által ezek valódiságáról meggyőződést szerezni; egyáltalában mindig azon leszek, hogy tisztelt vevőim becses megelégedését megnyerjem.

Tisztelettel

Mogán Henrik

Zombor, Kossuth-utca, Koszanits-féle ház.

Ujvidék, főutca.

ÁR JEGYZÉK:

50%-kal olcsóbb, mint bárhol és legalább oly szép mint rendelt munka.

Uraknak:

Gyermeköltönyök szövetből 3-10 évig	2.-	frttól 10.-	frtig.
Fü szövetöltönyök	4.-	"	15.-
Férfi	6.50	"	"
"	10.-	"	30.-
Legfinomabb jaquet-öltönyök	17.-	"	30.-
Legf. utcai-, szalon- és frakk-öltönyök	20.50	"	35.-
Legelegánsabb felöltők	8.-	"	22.-
Gyermek- és fü-felöltők	2.25	"	14.-
Priest. felöltők perrien és kamgarnból	16.-	"	22.-
" liszterből	6.-	"	10.-
Uri nadrágok szövetből	1.75	"	10.-

Nők részére:

Női jaquet selyembéléssel	3.50	frttól 26.-	frtig.
Leány	1.50	"	18.-
"	2.50	"	12.-
Női gallérok	2.-	"	20.-
Legelegánsabb női felöltők	7.50	"	30.-

Ezeket kivül, addig míg a készlet tart, mélyen leszállított árak mellett, téli jaquettek, gallérok, felöltők, gyermekköpenyek stb.

